

Barn og humor

Alle mennesker har en humoristisk sans, men hva er det som definerer det vi synes er morsomt, og hvorfor? Har barn en felles humoristisk plattform, og hvordan kan du stimulere ditt eget barns humoristiske sans? Er det i det hele tatt mulig å "lære bort" humor?

HUMOR – VITENSKAPEN BAK

Humor er bra for helsa. Forskning har vist at mennesker som ler mye er mindre stressede enn andre. De har også lavere blodtrykk og bedre fordøyelse. Latter kan til og med være smertestillende og forbedre immunforsvaret.

I tillegg til at å le er fysisk bra, vil humoristisk sans hjelpe barnet å se en sak fra flere perspektiver, være mer spontan, forstå ukonvensjonelle ideer eller nye måter å tenke på, bringe glede og lekenhet inn i hverdagen og ikke ta seg selv for alvorlig.

Barn med en god sans for humor vil i tillegg bli bedre likt og være bedre utrustet for å takle utfordringer i livet.

HVA BARN SYNES ER MORSOMT

Babyer har ingen definert humoristisk sans, men de responderer til ditt humør. Når du er glad og smiler og tøyser, ler de også. De ler også av fysisk stimuli, hvis du kiler eller blåser på dem på magen.

Forholdsvis tidlig, ofte allerede ved 6-7 måneders alder, vil babyen begynne å få et bedre grep om omgivelsene sine, og kan forstå når noe er rart eller uvanlig – og le av det. Dette er humorens essens, og et viktig punkt i barnets kognitive utvikling.

Rundt to års alder utvikler barn evnen til å spøke, og vil gjøgle og forsøke å få foreldrene og andre til å le. Rim og regler er også gøy for denne aldersgruppen som selv utforsker språket og lærer nye ord hver dag.

I 3-4 års alderen begynner barn for alvor å ta i bruk toalettumoren. Vitser og kommentarer om tiss, bæsje og promp vil ingen ende ta, og aller morsomst er det gjerne å servere disse vitsene når det passer seg som dårligst, for eksempel ved middagsbordet eller når mamma og pappa har besøk. Grunnen til at barn synes det er så gøy med denne humoren, er sannsynligvis fordi de i denne alderen nettopp har sluttet med bleie, og er ekstra oppmerksomme på kroppens funksjoner.

Førskolebarn forstår mer av verden og ler av ting som ikke henger på greip. En hest som sier mø eller et hus som er opp ned vil ofte utløse fnising og latter.

Skolebarn har godt grep om språket og kan leke med ord og rim og enkle vitser og gåter. De elsker også overdrivelser, og banaskallhumor (som for eksempel "Alene hjemme"-filmene) er hysterisk morsomt for de fleste barn i denne alderen. Etter hvert utvikler de også en mer sofistikert sans for humor og kan bruke sarkasme og ironi.

KAN HUMOR LÆRES?

Ja, det kan det! Det vil si – en del av den humoristiske sansen er genetisk betinget, men humor er i bunn og grunn resultatet av sosialisering og det er mange ting foreldre kan gjøre for å stimulere barnets humoristiske sans – uten å måtte agere komiker døgnet rundt.

Vær leken og tøysete sammen med barnet ditt, og du lærer det til å ha en positiv og munter holdning til livet. Le av vitsene hennes, selv om de er dårlige og du har hørt dem hundre ganger før, og vær en god rollemodell ved å bruke humor i hverdagen.

NOEN TIPS

- Vær et godt forbilde. Fortell vitser, le av deg selv, ta lett på små hendelser og uhell i hverdagen.
- Ta barnets humor på alvor – berøm barnet for spede vitseforsøk og gled deg over barnets forsøk på å få deg til å le.
- Bring humor inn i hverdagen, gjør barnet oppmerksom på morsomme småting rundt dere.
- Sett deg inn i hva som er tilgjengelig av morsom underholdning for barn, og la barnet ditt få tilgang til det. Det finnes mange morsomme bøker, filmer og nettsider for barn, så hjelp barnet ditt å finne frem til det som er bra.

SETT GRENSER

Det er ikke alt som er morsomt, og det er ikke alltid det er riktig å le. Å lære barnet hvor grensene går er like viktig som å stimulere barnets humoristiske sans. Slemme eller upassende vitser bør ikke oppmuntres, så ikke le når barnet ditt forteller deg en slik vits, men fortell barnet hvorfor vitsen ikke er morsom.

Kilder:

Forskning.no
Sinneshelse.no
Tidsskriftet.no